

Előszó

Jelen tananyag tematikailag az előző félév folytatása. Az államtudományi osztatlan mesterképzés Informatikai rendszerek a közszolgáltatásban II. tárgya az adat- és az információ-rendszerek témakörét folytatja. Az első kötetből eltérő megközelítéseket alkalmaznak a fejezetek, az előző félév tudományos, tematizáló, elméletibb alapozását felhasználva tekintetünket ezúttal a konkrétabb felhasználás irányába fordítjuk.

A tananyagban szerzőink, amennyire csak lehet, igyekeznek időtálló tudást átadni az informatika terén, ugyanakkor ezt, mint láthatjuk, itt már nehezebb kivitelezni, ugyanis jó néhány elnevezés nagyban függ az éppen regnáló kormány döntéseitől. Emiatt felhívjuk az olvasó figyelmét, hogy szükséges lehet ellenőriznie az anyag hatályosságát (e kötet 2018-ban íródott), de terveink szerint évenként felülvizsgáljuk majd. Jelen mű sokkal kevésbé intakt, mint az előző. Az első kötet egy kacskaringós úton való barangolás volt az adat fogalmán keresztül, egy lágy íven haladó erdei séta. Jelen műben mindig az előző kötet anyagából indulunk ki, de más és más irányba megyünk, mondhatni minél több tényér tartalmába belekóstolunk az informatika svédasztalán. Természetesen ettől még van összefüggés a fejezetek között, hisz minden tényér egy asztalon van...

Mivel jelen anyag a tanítást szolgálja, az előző féléves tárgyhoz íródott tananyag megoldásait folytatjuk. Minden fejezet egy célkitűzéssel kezdődik, amelyben az adott szerző leírja, milyen tudást, ismeretet kíván átadni, mi a fejezet oktatási célja. Minden fejezet rövid összeggzéssel zárul, majd ahol relevánsnak tartjuk a fogalmak kigyűjtését, ott ezt megtesszük, így gyorsabban átismételhetővé válnak a fejezetben olvasottak, mintegy kulcsszavakként mankót adva az olvasó kezébe. A fejezetekhez ezúttal is készültek kérdések, amelyek a tananyag tárgyi tudásán túl gondolkodásra is invitálnak, illetve esetenként problémamegoldást, szituációs gyakorlatot rejtnek. Ezek önálló feldolgozása a tananyag alapján nemcsak a tanulás ellenőrzését segíti, hanem azt is megmutatja, hogy a hallgató valóban érti-e az adott fejezet tartalmát, és a gyakorlatban, későbbi döntéshozói, döntéstámogatói feladatai során is figyelembe tudja-e venni jelen mű tudásanyagát.

Röviden vetítsük előre, miről lesz szó könyvünkben, előrebozsátva, hogy sokkal plasztikusabb, megfoghatóbb tartalmat kínálunk, mint a tantárgy első félévében. Az első fejezet egyfajta bevezető fejezet a többihez. Vázlatosan megismerkedünk az infokommunikációs technológiák fogalomrendszerével, az állam feladataival, célkitűzéseivel. E fejezet kiemelt figyelmet szentel a felhő fogalmának és az okoseszközöknek, továbbá az állam és az egyén szerepének. Igyekszik gyakorlatias tanácsokkal ellátni nemcsak a közigazgatási menedzsereket, de a magánszemélyeket is.

A második fejezet a szoftverek világába kalauzol minket, bemutatja a különböző mobiltechnológiákat, applikációkat. Megismerjük a mobiltechnológia-piac szereplőit. A fejezet célja a szemléletformálás az e-közigazgatás és m-közigazgatás bemutatása által. Ezen túlmenően az alkalmazásfejlesztés lépéseit is bemutatjuk, hogy a jövő menedzsereiként ez se okozhasson gondot.

Már említettük, hogy jelen könyv sokkal kevésbé intakt, mint az előző, így nem meglepő, ha egy eltérő témakört mutat be a harmadik fejezet, amelyben a dokumentum- és iratkezelés előző féléves témáit bontjuk tovább. Megismerkedünk az elektronizáció szintjeivel, a két fogalom közti különbségekkel, a mélyebb jogszabályi környezettel, majd megnézzük, hogyan is működik mindez a jelenlegi e-közigazgatási gyakorlatban, a SZEÜSZ fogalomrendszerében.

A negyedik fejezet az okosvárosokra fókuszál. Bemutatja, milyen elvárásaink lehetnek egy várossal szemben, és ezeket hogyan lehet költséghatékonyan és természettudatosan megvalósítani az informatika eszközeivel. Az okosvárosokon túl az IoT (Internet of Things) lesz a kulcsfogalom. A fejezet kitér az okosvárosok kiberbiztonsági kérdéseire is. Egy biztos: elolvasása után sokat fogunk „okosodni”.

Az ötödik fejezet a közösségi média bemutatásával folytatja svédasztalos étkezésünket. A közösségi média rövid történelmének megismerése és néhány érdekes adat ismertetésén túl ismét a jelen világunkra fókuszálunk. Bemutatjuk a közigazgatás által használható területeket. Természetesen a fejezet nem kerüli ki a közösségi média hasznosságának kérdése mellett annak negatívumait sem, kiemelten kezelve az adatvédelem és információbiztonság területeit.

A hatodik fejezet ismét egy másik falatot kínál számunkra, ez a nyílt forráskódú szoftverek világa. Fontosnak tartjuk megismertetni az olvasót ezzel a fogalomkörrel, hiszen napjaink kormányzati döntései egyre inkább a nyílt forráskódú megoldások irányába vezetnek. Emiatt fontos megkülönböztetnünk az idetartozó fogalmakat, és megértenünk e koncepció egészének lényegét és hasznosságát. Ahhoz, hogy teljesen megértsük e téma stratégiai és gazdasági jelentőségét, néhány pénzügyi és közgazdaságtani fogalmat, mutatót is tárgyal a fejezet szerzője.

A hetedik fejezet a már bemutatott SZEÜSZ-koncepció gyakorlatába vezet be minket. Megismerhetjük a jelenlegi szabályozási rendszert és a konkrét SZEÜSZ-ök által az egész rendszer lényegét és használhatóságát. A fejezet hasznossága abban rejlik, hogy ha valaha terveznünk kell valamilyen elektronizált közigazgatási fejlesztést, vagy csak részt veszünk abban, akkor most megkapjuk azokat a gyakorlati eszközöket, amelyekkel – mintegy építőköcskék segítségével – gyorsan, olcsón és hatékonyan tudjunk majd megvalósítani egy-egy szolgáltatást a kibertérben. Ennek a gondolatnak a továbbvitelét valósítja meg a nyolcadik fejezet, amelyben már nemcsak szolgáltatásokat, hanem a közigazgatási rendszerek fejlesztését határozzuk meg oktatási célként. A fejezet átfogó képet ad a magyar elektronikus közigazgatás területén tevékenykedő különböző szereplőkről (minisztériumok, cégek stb.), így adva betekintést abba, hogy a közigazgatási rendszerek fejlesztése és üzemeltetése hogyan történik a jelenlegi Kormány égisze alatt. Az utolsó fejezetünkben konkrét információs rendszereket mutatunk be. Ezzel együtt az Európai Unió fejlesztéspolitikáját is megismerhetjük.

Tananyagunk – terjedelmi korlátaiból fakadóan – még a közigazgatás szűkebb területén sem tud teljes körű ismeretanyagot nyújtani az informatika hasznosságáról, viszont igyekeztünk minél több eltérő területet bemutatni, hogy ezáltal a hallgató látóterét szélesítsük. Célunk, hogy jövőbeli döntései során figyelembe vegye majd az informatikai rendszerek szerteágazó világát, és mindig jusson eszébe, hogy valaki valahol már lehet, hogy feltalálta a kalapácsot.